

KIS LAP

... IRIGYKEDVE NÉZTE. (Lásd a 230. lapon.)

Szerkesztő Forgó bácsi.

LIII. köt. 15. szám.

Ára negyed-évre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

1897. október 10-én.

A BÜVÖS AJÁNDÉKOK

vagy

Ibolya és Gyöngyike meglepő kalandjai.

— Mesés történet számos képpel. —

(Vége.)

XII. FEJEZET.

Haza-térés.

NAGYON nyugtalan, szeles napok jártak abban a rejtelmes erdőben, ahol a tündér-királynő lakott. Reggeltől estig és estétől reggeli gyorsan lebbenve suhogtak a szellők, üzeneteket hoztak és vittek fának, fűnek, virágnak, madárnak, bogárnak.

A fák türelmetlenül rázogatták az águkat és minden újabb üzenetre elégedetlenül suttoztak.

A madarak alig csicseregtek, vidám dal sehol sem hangzott. Még a mókus is lustán üldögélt egy reggel az ágon és kedvetlenül duruzsolta, hogy:

— Oktalan tündérei! Még baj lesz belőle!

— Igen bizony, oktalan tündérek! szólt a vén tölgyfa. És nagy baj lesz belőle, ha a tündérek csak úgy immel-ámmal végzik a dolgukat. Szintelenek a virágok, satnya minden rügy, mert a tündérek nem végzik kedvvel a munkát s csak duzzogva engedelmeskednek királynőjöknek.

— Az ám, mondá aggódva a nyárfa. Mind azt lesi, milyen hirrel térnek vissza Ibolya és Gyöngyike. Mindig azon jár az eszök.

— No, magam is kíváncsi vagyok rá, mi hirt hoznak azok ketten? szólt a fiatal mogyorófa-bokor. Hát ha azzal térnek vissza, hogy igazuk volt, mikor föllázdattak? Hát ha aztán csakugyan elkergetik a trónról királynőjüket?

— Ugyan ne fecsegj ilyen szörnyűségeket! förmedt rá a vén tölgyfa. Akkor ugyan gonosz világ következne, Csak az álnok Mirigynek telnék benne öröme.

Aggodalmaskodtak mindenfelé, még a tündér-királynő is komoly volt és elgondolkozott, hogy a sok panasz és busulás hírét hordták elébe.

— Csak türelem! Csak türelem! szólt a tündér-királynő. Nem hiszem, hogy tévedtem, mikor azt az oktalan Ibolyát és Gyöngyikét utra bocsátottam a bűvös ajándékokkal. De igazán szeretném magam is, ha hűséges madárkám hirt hozna róluk.

Körül-belől mikor a tündér-királynő ezt gondolta, messze künn a vén tölgyfa így szólt:

— Nézzétek gyerekek! Amott jön a kék madár! Akkor láttam utoljára, mikor Ibolya és Gyöngyike utra keltek; a kék madár utánok ment és akár mibe fogadok, hogy a jó és bölcs tündér-királynő küldte utánok ezt az ő megbizottját.

— Valjon mi hirt hoz? Miért jön vissza? kérdé reszkedve a nyárfa. Ó, ugy félek!

— Én nem, jegyzé meg a fiatal mogyorófa-bokor. Nagyon vigan nézeget szét az a kedves kék madárka.

Ebben nem tévedett. A tündér-királynő arcza is fölragyogott, midőn a kék madárka elmondta a mondókáját.

— És hol hagyta őket? kérdé a tündér-királynő.

Tündér-hon kapujánál leszálltak s onnan alázatosan gyalog-szerrel jönnek ugyan abban az alakban, amelyben innen nagy hetykén utra keltek.

— Szegény kedves kis tündérkéim! szólt a tündér-királynő jóságos mosollyal.

De megszenvedhettek! Hanem remélem, okultak is.

— De nagyon!

— Menjünk eléjük! A vén tölgyfa alatt lesz a gyülekezés, oda jöjjön minden tündér és hallgassa meg, mit beszélnek Ibolya és Gyöngyike.

Amint a tündér-királynő kilépett, mosolyától rögtön vidám kedvre derült minden, ami él. A szellők suhogva lebegtek szerte szét és gyülekezésre hívták a tündér népséget; a vén tölgyfa pedig, mely messzire ellátott, egyszerre csak bólogatni kezdett a lombjaival.

— Már jönnek! Már látom őket! mondá.

A tündér-királynő leült a vén tölgyfa alatt levő trónusára s a tündér-népséggel együtt feszülten nézett az érkezők elé. S lassu léptekkel, bánatos, zavarodott képpel közeledtek Ibolya és Gyöngyike. Nem álltak szóba senkivel testvéreik közül, csak mentek egyenesen a királynő elé és leborultak a lábaihoz. (Lásd a képet a 228. lapon.)

— Bocsáss meg nekünk, ó, mi jó királynőnk! szólt Ibolya.

— Hibáztunk, bűnösök vagyunk! Büntess, de aztán bocsáss meg! könyörgött Gyöngyike.

A tündér-királynő jóságos, szelid tekintettel hajolt le hozzájuk és fölemelte őket.

— Aki megtér és őszintén megbánja hibáját, azt őszinte bocsánat várja, felelé. Beszéljétek el, mit tapasztaltatok.

Ibolya és Gyöngyike megborzadtak a multak emlékénel. És megszólalt Ibolya:

— Bűnös oktalanság volt, hogy felláztunk ellened, ó bölcs és jó királynőnk! Ugy van minden, amint te mondtad. A világ megváltozott és mi nem tudtunk a bűvös ajándékokkal senkit sem boldogítani.

— Nincs már az embereknek affélére szükségök, szólt már most Gyöngyike. Nem úgy van már, amint volt régen, a mesés kor idejében. Nincs szükség a bölcseség süvegére, mert a gyermekek iskolában tanulnak; s aki buta, azon a bölcseség süvege sem segít, mert fonákul használja.

— Igen, és a mostoha mamák sem gonoszok, mint Hamupipőke idejében, mondá Ibolya.

— Az sem igaz már manapság, hogy az a gyermek a legjobb, amelyik a legszebb és legkisebb. Az idősebb testvérek szeretik a kisebbeket és gondjukat viselik, nem úgy mint Hamupipőke idejében.

— Ugy van! Arra sincs szükségök az embereknek, hogy bűvös cipőt használjanak, ha gyorsan el akarnak jutni valahová. Olyan gépök, vasutjok van, mellyel majdnem oly gyorsan jutnak előre, mint a madár.

— Egy szó mint száz: nincs ott reánk szükség és bőven elég, ha csak álmukban lebegünk a gyermekek körül és boldog álmoképeket varázsolunk eléjük és ha tarka szinpompával, édes illattal látjuk el virágaikat.

A tündér-királynő mosolyogva hallgatta mind-est.

— Örvendek, szólt aztán, hogy mind ezekről meggyőződtek.

— Meg, de ó!... mily keserves szenvedések árán! mondá Ibolya szinte megborzadva. Ugyan-csak meglakoltunk, amiért nem hittünk szavadnak, hogy oktalan a mi kívánságunk. Mindenbe fonákul fogtunk bele s a gonosz Mirigy még bűvös kincseinket is ellophatta, úgy hogy többé vissza sem térhettünk volna boldog tündér-honunkba, ha egy kis kék madár, a Tapasztalás, utba nem igazít tündér testvérünkhöz.

— Ezt a kék madárkát pedig bizonyosan te külted segítségünkre, jóságos királynőnk! szolt Gyöngyike.

— Valóban én, felelé a királynő. Mert megtévelyedésökben sem hagyom el azokat, akiket szeretek; kivált mikor tudom, hogy álnok ellenség tántorította meg őket.

— Igen, a gonosz Mirigy csalt rossz utra, szolt Ibolya. Ámde belé vesztett a játékba, mert ime, zsákmányul ejtettük a csizmáit, melyek nélkül nincsen semmi hatalma többé.

Épp amint átadta a zsákmányt, fájdalmas nyávogás hallatszott s egy nagy fekete macska sompolygott elő félénken és alázatosan.

A tündérkirálynő össze ránccolta a homlokát.

— Megint itt vagy, Mirigy? Bele buktál gonosz terveidbe s talán még folytatni akarod a harcot?

— Ó dehogy! Ó dehogy! felelt Mirigy siránkozva. Belátom, hogy te vagy hatalmasabb, meghódolok és ime fogadom, hogy ezentul a te hűséges szolgád leszek!

— Igazán? Csak hogy nem hiszek ám neked.

— Ó, pedig mily őszintén beszélek! Nem lesz több olyan híved mint én, csak add vissza a csizmáimat!

— Ugy-e, hogy vissza nyervén hatalmat, nevetess hiszékenységemen és folytathasd gonoszágaidat? Nem! Legyőztelek és többé nem engedem, hogy rosszat mivelhess. Büvös csizmád itt marad és te magad mint tehetetlen kóbor macska nyomorogj künn a vadonban, hol nem árthatsz senkinek. Pusztulj innen, többé soh'se lássalak! (Lásd a képet a 229. lapon.)

S a fekete Mirigy macska mérges pöfögéssel eliramodott, eltűnt. Nem is látta többé soha senki.

A tündérek röstelkedve néztek össze.

— És mi e gonosznak hittünk! Az ő szavára lázadtunk fel! Ó, kegyes jó királynőnk, bocsáss meg!

Mindnyájan leborultak. A tündérkirálynő pedig örvendve szolt:

— Keljetek föl, nem haragszom, bűnötök meg van

bocsátva. És annak az öröme, hogy ismét szent a béke és egyetértés, ma tartjuk meg a vigalmat, mely a minap abba maradt.

Vigadtak, táncoltak hajnal hasadtáig. Aztán lepihentek s mert egyéb nem történt, hát — ki tehet róla? — vége a mesének.

... LEBORULTAK A LÁBAIHOZ. (Lásd a 227. lapon)

— PUSZTULJ INNEN! (Lásd a 228. lapon.)

KÉT VÁSÁR.

— Apróka történet az apróknak. —

(Képpel a czímlapon.)

AKIS Ferike künn álldogált a kapu előtt és a szomszédék Dinikéjével beszélgetett. Játsszani akartak, de hamarjában nem tudták, mit. Kicsi legények voltak még, nem könnyen találtak ki valami új játékot.

Még javában tanakodtak, mikor arra ballagott egy vándor játékszer-kereskedő, akinél mindenféle olcsó játék-portéka volt.

— Tessék, ifuracskák! Vegyenek szép sipot, kardot, dobot, lovat!

Ferike és Dinike sováran néztek a sok játék-szerre. Egyszerre megszólalt Ferike, pénz-darabot huzva elő a zsebéből:

— Én vehetnék is. Van ám egy szép husz-filléresem.

— Ó, nekem is van! Minap kaptam a nagymamától.

— Akkor hát vegyenek is, urficskák! unszolta őket a házaló. Ime, ez a szép sip; éppen husz fillér az ára.

Belefujt, a sip nagyszerűen szólt. Ferike nem is habozott sokáig, megvette a sipot.

— Jaj de pompás! Mikor katonásdit játszom, most már trombitálok is hozzá.

Dinike irigykedve nézte (Lásd a képet a czímlapon.) hol a sipot, hol a kezében levő pénzt.

— Végy te is, biztatta Ferike.

— Ó, nekem nem szabad. Mamácska azt mondta, ne vásároljak semmit, ha magam vagyok.

— No bizony! Nevetséges! Miért ne? Hahaha! Nekem van, neked nincs!

S Ferike büszkén sipolva szaladt haza. Dinike is haza ment és elbeszélte, hogy Ferikének milyen nagyszerű sipja van; ő is szeretne éppen olyat, de hát mikor neki tilos a vásár!

— Jól van no, telet a mama mosolyogva. Az a házaló még nem lehet messze, utól érjük.

Mindjárt megindultak s látták is nem igen messze a házalót. Menet közben a

gyümölcsös bolt előtt haladtak el és Dinike egy pillanatra megállt. Nem volna-e jobb, ha ebből a pompás gyümölcsből venne? De nem! Most már minden esetre sip kell, mert Ferikének is az van.

Utól érték a házalót. A mama épp olyan kis sipot választott! De aztán így szólt:

— Micsoda? Husz fillér? Nem ér ez többet tiz fillérnél. Többet nem is adok érte.

És Dinike nagy ámulatára a házaló oda adta annyiért s a husz fillérből vissza adott tiz fillért.

— Nagyszerű! Hiszen így még gyümölcsöt is vehetek!

Ferike épp a kapu előtt állt, mikor Dinike sippal is, csemegével is tért vissza és elmondta a vásárját. Hosszúra nyult a Ferike képe.

— Ó, az a gonosz ember! Engem hát rászédett. Utána megyek, vissza követelem a fele-pénzemet.

De a házalót már nem érte utól. Dinike nagylelkűen megvigasztalta egy körtével és így szólt:

— Tudod, mégis csak igaz lesz az, hogy a vásárhoz nem elég a pénz; tudni is kell, mit ér valami portéka.

SZÁMREJTVÉNY.

- 9, 8 = Fán és bokron sűrűn látod;
6, 3, 2, 5 = A nő-nevek közt találod;
4, 11, 7, 3 = Vármegye a felvidéken;
3, 11, 12 = Gyász ünnepe volt ez régen;
1, 9, 10 = Ember-alak, élet nélkül;
5, 2, 7 = Ebből finom szövet készül.
1-12 = S az egésznek az értelme?
Erdély egy nagy fejedelme.

A megfejtők név-sorából elsőnek kihuzott kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Robinson Crusoe élete és kalandjai.”

Átdolgozta Donászy Ferencz. Hat színes képpel, szép vászon-kötésben.

ORRMÁNYOSKA BOSZUJA.

— Tréfa három képpel. —

ÜNNEP volt oroszán király ő felsége udvaránál s a híres Elefánti-banda játszott az egybegyült uraságok tiszteletere. Külön emelvényen volt a jeles muzsikuskok helye és ott settenkedett a kis Orrmányoska is, aki legkivált a trombitás bácsit bámulta.

De nem csak bámulta, hanem így szólt:

— Trombitás bácsi, engedje, hogy én is fujjam egy kicsit.

— No persze! Nem gyerek-sip ez, te tascsó! Nem értesz te ahhoz!

— Hát ha mégis? Megpróbálnám.

— Nem lehet, punktum. Eredj játszani!

Mivel pedig Orrmányoska még tovább aggatózott, hát az öreg trombitás végre fültövön legyintette egy kicsit. Duzzogva kotródott el Orrmányoska; de amint a patakhoz ért, gonosz terv villant meg az agyában.

— No megállj, trombitás bácsi! Majd csuffá teszlek! Egy hangot sem ád a trombitád.

Nem sokára roppant ártatlan képpel jelent meg újra az emelvényen, mikor ép szünet volt. A jeles muzsikuskok lenézegettek a sétáló közönségre s ezt Orrmányoska ravaszul fölhasználva, félig megtöltötte a trombitát vízzel, (Lásd a képet a 236. lapon) melyet az orrmányába szívott föl a patakából.

— Így ni! Szerencsésen sikerült! gondoló örvendezve. Nem vették észre, mit csináltam.

Csakugyan; egyikök sem szólt: inkább vigan beszélgettek tovább, azután még Orrmányoskával is, akihez így szólt a trombitás bácsi:

— Hát szeretnéd, ha trombitálni tudnál?

— Ó nagyon!

— No akkor hát ülj ide mellém és nézegesd, hogyan nyomkodom a billentyűket. Ha jól vigyázol, hamar megtanulod... Ide ülj ni, oldalt, kissé hátrább... ugy... ott jó helyen vagy.

Orrmányoska oda ült és alig bírta elfojtani a nevetését... (Lásd a képet a 237. lapon.)

— Nyomkodhatod már a billentyűket! gondolá titkon nagy kár-örömmel. Nem fog szólni a trombita, csufot vall az egész banda, hahaha!

A trombitás bácsi, fél szemmel oda pislantott és barátságosan kérdé:

— Jó kedved van, fiacskám? Látom, nagyon nevetetnél.

— Hogy ne? Örvendek, hogy ily közel szabad ülnöm.

— No, ne is mozdulj el onnan.

A karmester megadta a jelt... de a zene nem szólalt meg. Csak Orrmányoska tudta, miért nem szól és most már nem bírta tovább, nagyot kaczagott. De jaj! No! Mi ez? Hirteleniben se látott, se hallott... hatalmas zuhany öntötte nyakán, (Lásd a képet a 238. lapon) szemé-szája tele lett vízzel, ijedtében hátra is bukott és bömbölve hempergett a földön.

A trombitás bácsi pedig, kicsöpögtetve trombitájából a vizet, nyájasan szólt:

— Így ni, fiacskám. Ha szereted a hideg zuhanyt, hozzál még vizet a patakról.

Szégyenkezve sompolygott Orrmányoska haza. De otthon is kikapott, mert csuronvizesen hozta haza az ünneplő ruháját.

— No, ez rosszul sikerült, sóhajtá Orrmányoska. Inkább nem is fogok többé bele semmiféle vásott csinybe, akkor nem ér semmi baj.

POSIKA A VÁROSBAN.

— Állat-mese. —

— MÁR igazán kíváncsi vagyok, milyen is az a nagy-város? röfögte egy napon Posika. Az a Sajó kutya olyan csodadolgokat beszél, hogy mennyivel szebb és jobb ott, mint itt nálunk a tanyán.

— Pedig hiába vagy rá kíváncsi, felelé egy öreg sertés. Minket nem visz a gazdánk magával a városba, mint a Sajó kutyát.

— Azért mégis elmegyek és megnézem.

És egy napon a bátor és vállalkozó Posika eltűnt. A többi sertések, malaczkok aggodva gondoltak rá, hogy talán soha sem is tér vissza veszedelmes kirándulásáról; de aggodalmuk fölösleges volt: estére Posika, fáradtan ugyan, de szerencsésen haza érkezett.

— Nos, mit láttál? Csakugyan olyan nagyszerű? kérdék társai kíváncsian.

— Nagyszerű? felelt Posika megvetőleg. Csak annyit mondok, hogy képzelni sem tudnátok silányabb helyet egy olyan nagy-városnál. Hiszitek, nem hiszitek: de nincs ott egy talpalatnyi hely sem, ahol turkálni lehessen; lapos kövekkel van minden kirakva.

— Borzasztó!

— És sehol akár csak egy piczike tócsa vagy posványka, amelybe bele lehetne hevedni.

— Hallatlan! Hogy lehet ott élni?

— Sehogy! Siettem is haza. Ugyan dicsérheti Sajó azt a híres várost! Nincs biz' ottan semmi szép és semmi jó.

— Nincs ám nektek, Posika, szólt nevetve a Sajó kutya, aki ott közel heverészett. Mert érteni is kell ám, mi a szép és jó azon kívül is, amibe bele szoktunk. A ti eszetek nem ér odáig és azért nektek, Posika, csak ott szép és jó, ahol turkálhattok és posványban hempereghettek.

BÁBU-VIRÁGOK.

SZERI-SZÁMA nincsen a bűvös szereknek,
Nem is tudom mikép, honnan eredhetnek.
Azt írja Minácska: tud csodákat ő is,
Kezén termő porrá változik a kö is.

*Én Istenem! Vajjon, hol is tanulhatta?
A titkos erőket ki hogyan kutatta? . . .
Jaj, tudom már hogyan. Láthatta ezerszer:
Mert hát édes apja híres vegyész-mester.*

*Most talált fel, írja, olyan keveréket,
(Virág-porból, miből kevert kerti-pépet)
Melyből a kantába elég egy csipetnyi —
S nyomán látok bábu-virágot kikelni.*

*S küld magot is, irván: ültessem el gonddal —
Cserépbén a földet szántsam liba-csonttal —
Mindegyik cserépbe egy szem elegendő —
Aztán pedig jöjjön a bűvös fecskendő!*

*Egy pillanat múltán olyan csodát látok,
Hogy rá szemet-száját bámulva kitátok.
Kormoska cziczáját szintén elküldötte,
Hogy a kikelt bábút mindjárt megbüvölje.*

Sokkalta különbet cselekszek én ennél!
 A cserépbe egy szem magot mért ültetnél?
 A mag helyett, hogy meglepjem vele Minkát,
 Ócska bábuimat ültetem el inkább.

Ugy is cselekedtem ... megöntöztem ... vártam ...
 Hanem én Istenkém! ... jaj, de meg is
 jártam!
 Hejh, újabb életre azok dehogy keltek! ...
 Lucskosan, sápadtan lábamnál heverték.

S amint tapogatnám, szárítgatnám őket ...
 Látok fejem fölött repülő felhőket.
 Csoda-mag, bűvös víz, bábu-virág, varázs,
 Csak kerti álom volt ... csipje meg a darázs!

A „KIS LAP“ nagy pályázata.

BÜSZKE örömmel nyulok a tollhoz, hogy hírt adjak a »*Kis Lap*« ez-idei nagy pályázatának eredményéről. Kis híveim ez-úttal is nem csak nagy számmal, hanem kiváló sikerrel is vettek részt a nemes versenyben s a bíráló bizottság, mely *Forgó bácsi* elnöklete alatt *Vadnay* Károly és *Kozma* Andor urakból állt, élénken sajnálta, hogy csak három jutalom áll rendelkezésére; mert a jutalmazottokon kívül még több jeles művet is talált.

A bírálók azonban kénytelenek azt is megjegyezni, hogy több, más-különbén igazán jeles pályaművet azért nem sorolhattak a jutalmazandók közé, mert a szerzők nagyon is eltértek a kitűzött kérdéstől s nem az utazás módjait, ennek tapasztalt kellemes vagy kellemetlen hatását és az utazással kapcsolatos más körülményeket adták elő, hanem az utazás módját csak röviden érintve, azzal kevésbé vagy éppen nem kapcsolatos néprajzi és táj-leírásokba, különféle nevezetességek ismertetésébe merültek el, ami pedig ez-úttal nem volt a feladatuk.

A pályaművek gondos össze hasonlítása után, a bírálók következőkép ítélték:

Az első jutalom nyertese *Kalmár Rózsika*, Szabadkán. Dolgozata valamennyi versenymű közül kiemelkedik meleg közvetlenségével, élénk színekben gazdag előadásával, amely mindig megmarad az utazás leírásának keretében. Jutalma: a *Benedek Elek* által kiadott »*Magyar mese-és monda-világ*« három kötete.

A második jutalom nyertese *Przybilla Jenő* Temesvártt. Pályaműve kitűnik szabotosságával, mellyel a fölrott kérdésre

felel. Világosan, határozottan adja elő az utazások különféle módjairól való véleményét, s tapasztalt benyomásait. Jutalma: a »*Buda hőse*« című regényes korrajz, *Donászy Ferencztől*, számos képpel,

A harmadik jutalom nyertese ifj. *Kresz Károly*, Budapesten. Röviden, de nagy elevenséggel írja le utazásai, kirándulásai különféle módjainak egész sorát s e közben tapasztalt élményeit. Jutalma: *tíz füzet a Hoffman Ferencz ifjusági írataiból*, diszesen bekötve.

A többi pályaművek sorából a bírálók különösen kiemelendőknek ítélték még a következőket:

Jeles dolgozatokat küldtek be: Mérey Oszkár, Krámer Miczi, Kiss Béla, Nékám István, Záborszky Dezső, Ludikár Carola.

Dicséretre méltó dolgozatokat küldtek be: Marczali Bözse, ifj. Kőrösi Károly, Kiss Károly, Pessl Lipót, Kállay Miklós, Wagner Evelin és Bajay János.

A nyertes művek im a következők:

Az én utazásaim.

Édes apám még husvétkor megigérte, hogy, ha a vizsgálatok jól sikerülnek és panaszra okot nem adunk, a szünet-időben mindnyájunkat elvisz pár heti kirándulásra. Mikor azután a tanulást dicséretesen bevégeztük, édes apánk egy szép nyári estén így szólt:

— No gyerekek, szakítottam magamnak egy kis időt! Holnapután korán reggel jó öreg-anyátokhoz indulunk. Hadd lássa, mekkorát nőttetek egy esztendő alatt. Ott leszünk egy hétig, azután lemegyünk a Dunán a Vas-kapuhoz.

Kimondhatatlanul boldog voltam és mikor másnap délután az öreg Marczai — édes apám régi kocsisa — a félszer alatt készítgette, kenegette a kocsit, mindjárt föl is ültem és próbálgattam, hogy fog

majd esni a kocsikázás. Zentára mentünk s utunk hat pusztá járásán vitt keresztül. (Járásnak nevezzük a nagy kiterjedésű alföldi legelőket, ahol napi járó-földre alig lehet falut érni.)

Már kora hajnalban talpon voltunk és siettünk a kocsira fölkelésünkhöz, hogy, mint az öreg Marczai mondta, a topolyai csárdát még fölöstököm táján érhessek el. Búbajos nyári hajnal virradt ránk. A fölkelő nap bibor sugarakkal szórta teli a harmatos pusztát és gyémántos mezővé változtatta. Bele néztem a napba. Nem köllött behunynom a szememet, csak nagy-sokára káprázódott el. Édes apám mosolyogva mondta: »Lásd, most olyan vagy, mint a sas, bele nézhetsz a napba.« De én tudom, hogy a sas nem csak kora reggel, hanem délben is bele bír nézni a napba. Arczomat a hajnali hűvös szellő pirosra csípte s édes apám azt mondta, hogy még Tátra-Füreden (ő már volt ott, de én még nem) sincs ilyen jó levegő, ami igaz is lehetett, mert az üde reggeli szellő a vad virágok illatos árában valósággal megfüröszött bennünket. Az ut porát éjjeli harmat-eső csapta le, s így utunk a lehető legkellemesebb volt. A látó-határ körös-körül az éggel olvadt össze s eszembe jutott, amit az idén tanultam az iskolában:

»Sik a pusztá, se halma, se erdeje.«

De olyan is volt. Egyenes, mint a mi szérünk, úgy, hogy a kánya-madár lomha szállását a pusztá végtelenségében felnyuló kankalinos kutgémig birtam szememmel követni. Mert a pusztá végtelennek látszott; de ezt a végtelenséget piros pipacs-táblák, sárga vadrepczés földek s legelésző nyájak elmaradozó csoportjai tették változatossá.

Marczai ugyancsak serényen hajtotta a Tündért meg a Betyárt, úgy hogy a ránk szaladó ugató juhász-komondorok még a kocsink árnyékát is alig érhatték. Mikor aztán egy pusztai itatóhoz értünk, mindnyájan leszállottunk a kocsiról, hogy elzibbadt lábainkat egy kicsit megjártassuk. Eppen reggeli itatóra jött a gulya s a

kut kávájánál szálás, öles ember húzta a kettős vályuba a vizet. Két lábát szétvetve, szálfá-egyenesen állt a vén gulyás a kut szélén; félkézzel levágta a kutba az ostorfát, félkézzel meg fölrántotta a vödöröt, mégis alig győzte a szomjas jószágának huzni a kristály-tiszta vizet.

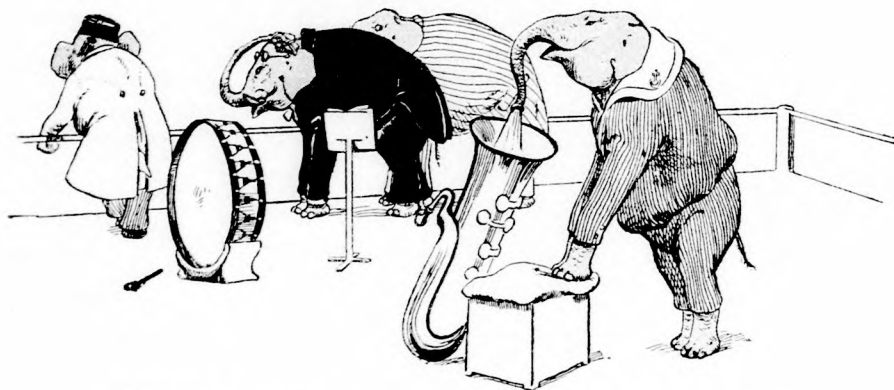
Már jó magasan járt a nap, mikor a topolyai csárda jegénye-s nyárfa-sora föl kezdett tünekezni az egyenes országút végén. De csak látszott, hogy a végén, mert koránt-sem volt még ott vége az országútnak. A lovak is vigabban koczogtak, mint ha érezték volna, hogy ott abrakot kapnak. Oda értünk. Afféle rongyos csárda ez is: két oldala fakó, a teteje behorpadt s kiálló füstös kéménye, megkopott forgács-czégére mint ha a mulandóságról elmélnék. Édes apám sokat beszélt a kocsin arról, hogy valamikor, az ő gyerek-idejében, itt tanyázott Rózsa Sándor hírhedt betyár az ő szegénylegény-társaival, később pedig egy bácskai futó betyár Macsvánszki Makszi ütötte föl benne a tanyáját. Engemet azonban jobban érdekelt a csárda körül futkározó házi-nyulak tarka serege, amikből Elemér bátyámmal el is akartunk egyet fogni, de sehogysem sikerült. Futkározás közben a csárda melletti völgybe jutottunk, mely telisded-teli volt a legszebb vadvirággal s a körülte rajzó himes pillangóval. Teli szedtem a kötömet mezei fodormentával, szarka-lábbal, kék búza- virággal, százszorszéppel, fehér mécs- virággal, oroszlán-szájjal, és sok egyéb szebbnél szebb virággal, melyeknek a nevét Elemér (aki már gimnazista) tudná megmondani. A virágokból bokrétát kötöttem, kedveskedésül az én jó öreg-anyámnak, Elemér pedig a pillangókat kergette nagy hévvel. Estéig is el lettünk volna a völgyben, ha nem jött volna értünk Marczai, aki a kocsira szállított bennünket. Az utazás sok más apró örömeiből még csak azt mondom el, hogy dél felé a pusztán elragadó látományban, a tündériesen csalfa délibáb játékában gyönyörködtem. Majd a lovasok ezrei kergették egymást, majd messzire fénylő tó vizében fölfordi-

tott tanyák és ákáczfák uszó csoportja kápráztatott, de egy-uttal gyönyörködtetett is bennünket.

Nap-áldozat tájékán, mikor a pusztában még több az ábrándosság — értünk Zentára, s én vadvirág-bokrétámmal háláltam meg aranyos öreg-anyám fullasztó csókjait.

Egy hét mulva gőzhajóra ültünk s a szöke Tisza füzesei között, a zentai csata-tér mellett úsztunk lefelé Titelig, ahol a hatalmasan zúgó Dunára jutottunk ki. Zimonyt és Baziást elhagyva, nem sokára elértük a Duna közepéből csodálatos módon kiemelkedő s magánosan álló Babagáj szik-

lát. A regényes fekvésű Lászlóvárát és vele szemben Galambócot futva hagytuk el s nem sokára beérkeztünk a borzadályosan forrongó Kazán-szorosba. Fölöttem az ég, alattam az egymást vadul kergető, kavargó habok, köröskörül az egekig nyuló egyenes sziklák borzadályt keltettek bennem s félve húzódtam édes anyámhoz. Fenséges és zordon tájék! Fenségét a szikla falában fészkelő kőszáli sas csak még bámulatosabbá tette. A Vas-kapuig mentünk s a harmadik héten a délvidéki regényes Kárpátokon keresztül vasúton haza érkeztünk.

... MEGTÖLTÖTTE A TROMBITÁT VIZZEL. (Lásd a 231. lapon.)

Én tehát utaztam kocsin, hajón és vasúton. Kis naplómba az Alduna részleteit, a félelmetes Kazán-szorost s az örülten rohanó vasutat bámulattal, de a pusztai utazást igazi gyönyörűséggel irtam bele. A kavargó Kazán, a ledőlni készülő sziklák, a hegyeken kapaszkodó, magas hidakon átfutó, majd sötét alag-utakba befurakodó vasút megfélemlített, (még most is borzongva gondolok rá vissza.) míg a csöndes méla puszta, az illatos csárdai völgy, ahol futkosva-csapongva kergettem a színes pillangót s szedhettem teli a kötényemet jó szagú vadvirágokkal: még most is édes gyönyörűséggel töltik el a

lelkemet. Hajón, különösen pedig vasúton úgy érzem magamat, mint ha rab volnék; kocsin, pusztán utazva pedig olyan vagyok, mint a kalitkából kiszabadult madár. Hajón és vasúton a szénfüst elszoritja, a pusztán a hajnali szellő, a széna és vadvirág illata megdagasztja keblemet. Amott, mint az álom-képek vonulnak el előttünk a tájak, meg sem nézhettem őket, amint szerettem volna; — kocsin utazva apróra szemlélhettem meg mindent s gyönyörködhettem benne. Kocsiról akkor szállhatok le, amikor nekem tetszik, míg a hajón és vasúton ezt nem tehetem. Kocsin magunk között vagyunk, — amott pedig száz szem nézi

tetteinket. Hajón és vasuton mint ha idegenben volnék, kocsin pedig mindig »otthon« érzem magamat, s így az én véleményem szerint a kocsikázás a legkedvesebb utazás.

Kalmár Rózsika.

*

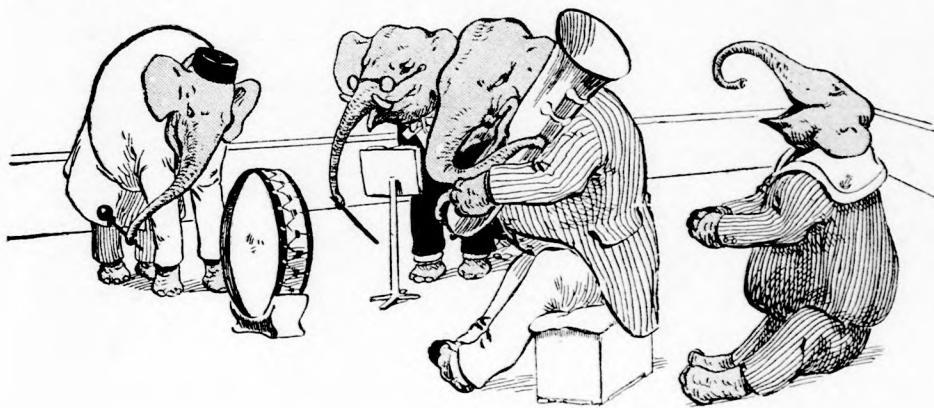
Az én utazásaim.

Semmi sem oly örvedetes rám nézve, semmitsem szeretek jobban, mint az utazást. Van is benne elég részem, mert kedves szüleimmel minden szünet-időben teszek kisebb-nagyobb utat. Utaztam én már az alföldön, jártam a hegy-vidékeken, megfordultam sok felé.

Budapesten, Bécsben, Eszéken, Udvarhelytt, Csik-Szeredán és Csik-Gyimesen.

Különböző utaimat elég változatossággal tettem, nem csupán vasuton, bár legtöbbször ezen utaztam. De ezen fölül volt már részem az utazás egyéb nemében is és pedig utaztam már hajón, kocsin, sőt gyalog is. Hajón mentem szegedről Török-Becsére; kocsin Bródból Szerajevóba, továbbá Székely-Udvarhelytől Csik-Gyimesig; és gyalog tettem utazást Jankovczéről Vinokovczébe.

Az utazás e különféle módjai közül legjobban szeretem az elsőt, t. i. a vasutat. Nekem ez a legkellemesebb, mert ez jár

... ALIG BIRTA ELFOJTANI A NEVETÉSÉT. (Lásd a 231. lapon.)

a legkevesebb fáradsággal és legtöbb örömet szerez nekem. Mily pompás, repülő vonaton tovább menni és rövid idő alatt annyi sok szép vidéket látni! Itt az ember meg van védve az időjárás szeszélyeitől, nem úgy mint a kocsin vagy a gyalogszerrerrel való utazásnál, hol bizony elég sok kellemetlensége van az embernek. A vonat az ő szép sima utján gyorsan siklik tova, előtte nincsen akadály; de mennyire kellemetlenné teszi a kocsin való utazást az, ha rossz az út, ha néha egész por-felhőben vagyunk, ha az embert hol a perzselő nap heve bántja, hol meg az eső éri utól.

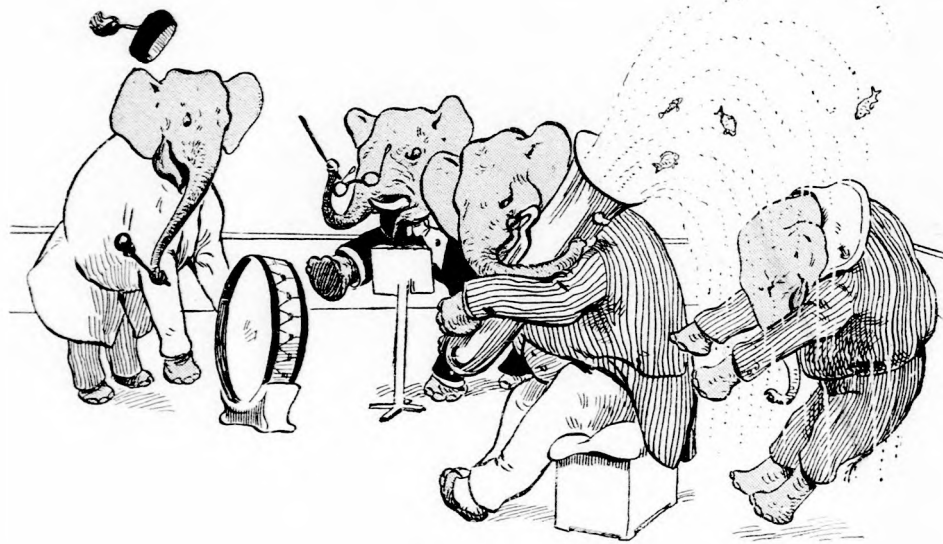
Kocsin csak akkor kellemes az utazás, ha az út jó és ha olyan helyen történik, hol az ember nincs kitéve a nap hevének, pl. erdőben. Ha ilyen helyen mehetek kocsin, annak szerfölött örülök. A gyaloglást pedig azért nem szeretem, mert nagyon fárasztó. Ennél nem igen van kényelemről szó, mert a mellett, hogy az ember saját fáradságával juthat csak előre, még egy vagy más terhet is kell vinnie pl. felső öltönyt az időjárás esetleges szeszélyei ellen, egy kevés enni valót, mert a gyaloglásnál nem igen vannak »állomások«, hol az ember éhét csillapíthatná. A hajóval való utazás elég

érdekes, de ezt sem szeretem annyira, mint a vasutit. Ez rám nézve azért kellemetlen, mert nem szeretem a hajó himbálózó mozgását.

Az utazás e különféle módjaiban, melyekben részem volt, igen sok új dolgot láttam, hallottam, tapasztaltam.

Vasuton való utazásaim közben bejártam sok vidéket, sok várost. Láttam az alföldet, ennek pusztáit a legelő nyájakkal, szép ménesekkel; megismerkedtem az igazi

magyar csikóssal, a juhász-bojtárral stb. Gyönyörködtem a hegyes tájak szépségeiben. Változatos alaku, kisebb-nagyobb hegyek tűnnek föl szemünk előtt, némelyek kopáron, mások bükk-, tölgy-, vagy fenyőerdőkkel koronázva. Néhol meredek sziklák emelkednek ég felé, melyeken csak fű, moha vagy ritkaságképen egy-egy bokor zöldel. Igen szép az is, midőn a vasut szelidebb emelkedésű hegyek közt halad, melyeknek oldalait hullámzó vetések bo-

... HATALMAS ZUHANY ÖNTÖTTE NYAKON. (Lásd a 231. lapon.)

ritják. Szóval, a vonaton elég alkalom nyílik a különféle vidékek szépségeinek megismerésére, bár csak futólag is.

A kocsin való utazás tapasztalás szempontjából sokkal jobb. A kocsi nem jár oly gyorsan. Jobban, behatóbban meg lehet figyelni az egyes dolgokat. Továbbá: a kocsi nem kerüli el a városokat, falvakat; nem csak érinti, mint a vonat, hanem áthalad rajtuk. Ilyenkor sok mindent láttam, néha egészen szokatlan ruhájú embereket, furcsa alaku házakat. Nagyon érdekesek voltak

pl. Gyimesen a csángók, ruházatuk, házacskájuk, amelyeket azelőtt nem láttam. Örömmel szemléltem az alföldi falukat megnyerő külsejükkel, szép fehérre meszelt házaikkal. Ott van a tágas udvar közepén a gémes kut. Nem hiányzik sehol a nagy házörző eb, némely ház-tetőn feltűnik egy-egy gólya-fészek is lakójával együtt.

Hajón szintén lehet érdekes dolgokat látni. Itt tudtam meg, hogyan térnek ki egymásnak a találkozó hajók, amit ugy eltudtam nézni! Láttam vízi malmokat is

nagy forgó kerekkel, továbbá különféle alakú és nagyságu hajókat, melyek vagy magányosan haladtak, vagy gőzhajó vontatott többit is.

E különféle dolgok megfigyelésével sok olyant ismertem meg, amire előbb nem is gondoltam. Ezért jó az utazás, ezért vonz engem is annyira, mert nem csak szórakozást nyujt, hanem tanulok is belőle.

Przybilla Jenő.

*

Az én utazásaim.

Ámbár még csak tiz éves vagyok, mégis különféle módon utaztam már, mert kedves szüleim minden nyáron más-más nyaralóhelyre visznek, ahol elég alkalom nyílik az utazásnak mindenféle nemét megismerni és felhasználni.

Vasuton utaztam Karintiába a Wörthi-tóhoz, Csehországba Johannisbad nevű fürdőhelyre, Stájerországba Rohitschra, itthon meg a szép »magyar tenger« mellékére. Mind-ezen helyeken az utazás különféle módjait élvezhettem, mert szüleimmel sok kirándulást tettem vizen és szárazon. Johannisbadból fölmentünk a cseh »Óriás hegy-ség« legmagasabb csúcsára: a Schneekop-péra. Magam is csodálkozom, ha elgondolom, hogy akkor még csak négy éves voltam és mégis kibirtam az 1600 méter magas hegynek a me mászását és az út fáradalmait. — Rohitschról fölkerestük a környék legmagasabb hegycsúcsát, a Donátit. Onnan lefelé szánkón jöttünk, ami pedig elég furcsa dolog nyár derekán. Ugyanis: akik a Donátit megmásszák, lefelé nagy darab utat takarítanak meg azzal, hogy egy puha pázsittal benőtt meredek lejtőn a készen tartott, fa-ágakból össze állított és páfránnyal és lombbal kibélelt szánokon csusszanak le, melyeket parasztgyerekek húznak le nagy gyorsasággal. Veldenben való tartózkodásunk alatt megmáshattam a gyönyörű kilátású és fekvésű 2167 méter magas Dobratschot, melyet a környéken »Villacher Alpen«-nek is neveznek.

Kocsin is több ízben utaztam már: Balassa-Gyarmattól Váczig, Rohitschból Cilliig, Villachtól Bleibergig és Tarvisból a gyönyörű és kies Prediben át Flitschbe.

Hat éves koromban Guttensteinből Salzerbadba utaztunkban, kalandunk is akadt, mely nem csak érdekes volt, hanem veszedelmessé is válhatott volna. Két kocsin utaztunk. Guttenstein közelében magas hegyen köllött átmennünk kígyózó (szerpentin) utakon, melyeket sűrű erdő választott el egymástól úgy, hogy nem lehetett egyikről a másikra látni. Kabátot, ernyőt a kocsin hagytunk. Míg a kocsi a szerpentineken haladt, mi gyalog vágtunk neki a hegynek, ahol még csak ösvény sem vezetett. Az útra érvén, nem vártuk meg a kocsit, hanem tovább mentünk. Végre eljutottunk az utolsó szerpentinig, de nem tudtuk, hogy ez már az utolsó s így tovább mentünk még vagy egy óráig, majd nem négykézláb mászva a meredek hegy-oldalon, a nélkül, hogy útra jutottunk volna. Eközben sűrű felhők tornyosultak az égen. Dörgés és vakító villámlás jelentette, hogy nagy zivatar közeledik. Esteledett is már. Végre beláttuk, hogy eltévedtünk, tehát lefelé indultunk. Még az útra sem jutottunk, már utól ért a zivatar és vert az eső. Sokáig mentünk az ország-uton, míg végre egy erdőszéli házikót pillantottunk meg, ahol napszámosok borozgattak. A szakadó esőben nem mehetvén tovább, kénytelenek voltunk ott vacsorálni és meg is hálni. A korcsmárosnak csak egy szobája volt, abban kellett mindnyájunknak meghálnunk. Pedig sokan voltunk ám! Papa, mama, a nevelő kisasszony, öt testvérem s én, tehát kilenczen az egy-ágyas szobában! Más nap reggel megérkeztek a kocsik és szerencsésen haza érkeztünk.

Utaztam már nagy szénás-szekeren is, melyet négy ökör huzott. Balaton-Földváról mentünk így Kupavárra. Ezen a kiránduláson úgy megáztunk a szekeren, hogy egész nap egy c-ősz-házban kellett száritkoznunk; így aztán még Kupa vezérvárának romjaira sem jutottunk föl. Ezen

a kiránduláson úgy meghültem hogy még most is sínylem a köhögésemmel.

Természetes, hogy a szép Balaton, meg a Wörthi-tó mellékén sokat csólnakáztam. Gyakran eveztem magam is, vagy ha nem én eveztem, akkor én ültem a kormányrudnál és igazgattam a hajócskát. Kétszer kormányoztam át a csólnakot háromnegyed órai idő alatt a tulsó partra, egyszer pedig Tihanyba. Részt vettem a Balatonon egy csónak-versenyben is, melyen, mint kormányos, díjat ugyan nem, de dicsőséget én is arattam mint a »Margit« nevű, elsőnek érkezett csónak kormányosa. Több-ször vitorláztam is a Balaton vizén, ami különösen kedvező szél mellett nagyon kellemes multság.

Midőn Stefánia özv. trónörökösne Füredről a »Baross«-hajón a »Telepet« jött megnézni, kivonultam két bátyámmal egy csónakon és háromszor hangosan kiáltottuk a főhercegnő tetszése mellett: »Hip-hip-hurrá«! A Balatonon, mint a Wörthi-tavon is, sok szép kirándulást tettem csónakon és gőzhajón. Sőt egyszer kocsi-val a kompon is átkeltem a Balatonon. Legkellemesebb mégis a csólnakázás, mely az embert egyszersmind edzi is.

Mint tehát Forgó bácsi látja, sokféle módon utaztam és mindegyik utnál azt tapasztaltam, amit tapasztal mindenki, hogy: utazás közben tanul mindenki a legtöbbet, művelődik leggyorsabban, és gyönyörködhetik legjobban a szép természetben és a jó Isten magasztos alkotásaiban!

Ifj. Kresz Károly.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LIII. köt. 13-dik számában közölt pótló rejtvény megfejtése:

fék, akar, rág, kapa, akár, sir, kár, alap, ló, alak, név, dél,
= farkas-kaland.

Helyesen fejtették meg: Mérey Ágosta, ifj. Kőrösi Károly, Seyderhelm Feri, Bohrandt Lajos, Berényi Irma, Fleischmann testvérek, Bencsik Mariska, Bogdándy Jenő és Pista, Hollaky Ferencz, Kiszlingstein testvérek, Bajay János. Spít-

zer Jolán és Fánika, Krivány Dini, Záborszky Mariska és Dezső, Hutter Lajos, Sztányi Matild, Nékám István és Ervin, Mészáros Jolánka és Matildka, Badics Gizi, Pleier Olga, Kazy Livia, Zombory Margit és Géza, Esterházy László, Preisach Frida, Angyal Irma, Vadas Zoltán, Szilágyi Erzsike, Gyenes Palika, Nagy Lenke és Ernő, Bólya Mariska, Sier Friczike, Dukesz Anna és István, Boros Emmike, Jurkovich Erzsike, Piller Géza, Keresztély Ernő, Masion Márta és Vilike, Bogay Ernő, Krajcsovic Ottó, Sándor és Panlicza. (Melyőtök írta a levelet? F. b.)

A jutalom kisorsolása szabály-szerűen megtörténvén, nyertes lett *Szilágyi Erzsike, Máramaros-Szigeten*, kinek a jutalom-könyvet (*Andersen válogatott meséi*, fordította *Móka bácsi*, hat színes képpel, szép vászon-kötésben) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »Kis Lap« LIII. köt. 12-dik számában közölt rejtvény megfejtését utólag még beküldték: Esterházy Erzsébetke, Nagy Lenke és Ernő.

FORGÓ BÁCSI POSTAJA.

Szt Pály Jani. A román színek: kék, sárga, piros. Ugyan-azok, amik Budapest székes fővárosé, csak hogy merőleges sávokban, míg az oláh színek víz-szintesen sorakoznak. Kedves kis Szajkó lovacskád halála méltán busithat. Egy darabig, míg jó apád ujat ad alád, vigasztalódjál a te vas paripáddal, a biciklivel. Dolgozatod be van sorozva. — **Berényi Irmuska.** A választ meghozta e mai szám. Utána még érdekesebb elbeszélés következik. — **Bloch Pali.** Bizony messze jártam. Szép volt amott is a bajor hegyek között, de mégis csak szebb itthon. — **Mészáros Jolánka és Matildka.** Kérdéssel fordulj a kiadó-hivatalhoz. — **Badics Gizi.** Mit értesz te azalatt, amidőn azt írod, hogy »igy« küldöd leveledet. Hiszen lev. lapon küldöd a megfejtésedet, s ez helyesen van »igy«. — **Nina néni.** A legendás elbeszélési modor jól van megtartva, de mégis csak fejlettebb értelmű olvasókhhoz fordul. — **Hévizy Gábor.** Pálya-munkád a nagy kerülőn végre mégis csak hozzám érkezett, de már be nem segíthettem. Vasparipádon egyszer vágtsd el a szerkesztői műhely ablakai alatt: lássam, hogy üled meg az ujkori táltost. — **Winditsch Krisztina.** Abba a klastromba, amelyben most nevelés okáért tartózkodol, több leánykának is jár a »Kis Lap« s így te is bátran rendelheted meg oda. Özikédttől elválnod, képzelem, fájdalmasan esett. S bizony, mire ismét a szülei hajlék alá térsz, izmos özbak válhatott már belőle. Ezt, hogy »nemcsak«, így össze vonva is írhatod; de nem hiba az sem, ha elválasztod. »Nem csupán« azonban már két szó s nem helyes összefoglalnod. — *Több levélről a jövő számban.*